

**π. Στέφανος Αναγνωστόπουλος: Γέροντας Ιωσήφ
ο Ησυχαστής· ο συνεχιστής της παραδόσεως της
νοεράς προσευχής (απομαγνητοφωνημένη ομιλία)**

[Άγιοι - Πατέρες - Γέροντες / Αγ. Ιωσήφ Ησυχαστής / Άγιοι - Πατέρες - Γέροντες](#)

Το Άγιον Όρος χριστιανοί μου είναι αυτό, που με το έμπυχο υλικό του συνεχίζει την παράδοση της νοεράς ησυχίας, της νοεράς καρδιακής προσευχής. Είναι αυτό που ανέδειξε στα χίλια χρόνια της ιστορικής πορείας του, αναρίθμητες οσιακές μορφές. Και πιστεύω πως όλοι αυτοί υπήρξαν η μεγαλύτερα προσφορά στη ζωή της Ορθοδόξου Εκκλησίας, όχι μόνον στην πατρίδα μας, αλλά και σε ολόκληρο τον κόσμο.

Πολλοί απ' αυτούς τους οσίους μοναχούς, αναχωρητάς, ερημίτας και ησυχαστάς, έγιναν γνωστοί και ευμενώς αποδεκτοί ως άγιοι, και από μας που ζούμε ως λαϊκοί μέσα στον κόσμο, και γενικά από το πλήρωμα της Εκκλησίας. Πολλοί από αυτούς ανεγνωρίσθησαν και ως Άγιοι.

Άλλοι πάλι, και αυτοί ήσαν οι περισσότεροι, θέλησαν να παραμείνουν στην αφάνεια, ακόμα και μετά τον οσιακό θάνατό τους. Και αυτό το κατόρθωσαν με πολύ κόπο και με την βοήθεια του Θεού.

Ο αληθινός Αγιορείτης μοναχός με τη βοήθεια κυρίως της νοεράς νηπτικής εργασίας του και με το πτωχό κομποσχοινάκι του και με τον κανόνα του, προσπαθεί με πολλή επιμέλεια να ζήσει στην αφάνεια. Δεν επιζητεί καμιά αναγνώριση σ' αυτήν την ζωή. Και μερικές φορές εν Αγίω Πνεύματι μπορεί ακόμα

να κάμει και τον σαλό για να αποφύγει τιμές και δόξα.

Μέσα στην αφάνεια έζησε και ο Άγιος Σιλουανός ο Αθωνίτης, άνθρωπος της πολλής νοεράς προσευχής. Μέγας στα μάτια του Αγίου Θεού, για την κρυπτή του νηπτική εργασία στη θεωρία της καρδιακής προσευχής, της πολλής αγάπης και του συντετριμμένου πνεύματος.

Μετά το θάνατό του όμως και την παρουσίαση της όλης του οσιακής ασκητικής ζωής του, και της γραπτές του από τον μακαριστό γέροντα Σωφρόνιο του Έσσεξ, απεδείχθηκε η οσιότητά του και η Εκκλησία τον ανακήρυξε άγιο.

Κάτι παρόμοιο συνέβη και με τον Άγιο γέροντα Ιωσήφ τον Ησυχαστή, τον πνευματικό μου παπού, τον Αγιορείτη αυτό μοναχό που έζησε σαράντα περίπου χρόνια στο Άγιον Όρος μέσα στην αφάνεια. Μετά από είκοσι περίπου χρόνια από της κοιμήσεώς του, δημοσιεύονται αρκετές επιστολές του, απ' αυτές που διεσώθησαν, διότι πολλές έχουν χαθεί ή καταστραφεί. Όπως επίσης διασώζονται δώδεκα ή δεκατρείς επιστολές, προς κάποιον ερημίτη μοναχό, και τέλος η «Δωδεκάφωνος Σάλπιγξ» που περιέχει ιαματικά βότανα της ψυχής, λίαν ωφέλιμα για όλους εκείνους που επιθυμούν να σωθούν δια μέσου της νοεράς ησυχίας και ασκήσεως.

Ταυτόχρονα δημοσιεύεται και η ζωή του, με τα μέχρι τότε γνωστά στοιχεία και έτσι έγινε γνωστή όχι μόνον η σκληρή ασκητική ζωή του, αλλά και η νηπτική διδασκαλία του για την νοερά καρδιακή προσευχή αλλά και την αποκαλυφθείσα στον ίδιον από την Παναγία η ακριβής ημερομηνία του οσιακού του τέλους.

Ο οσιότατος γέροντας Ιωσήφ, κατά κόσμον Φραγκίσκος Κοτής, γεννήθηκε στο χωριό Λεύκες, στο νησί της Πάρου το 1898. Οι γονείς του Γεώργιος και Μαρία ήσαν άνθρωποι απλοϊκοί αλλά θεοσεβείς και με πολλή ευλάβεια. Και όπως φαίνεται ήταν προορισμένος από την κοιλιά της μάνας του να γίνει όχι μόνον μαθητής, μοναχός, του Χριστού, αλλά στρατηγός Του. Που θα έμπαινε πρώτος στη μάχη κατά του κακού και του διαβόλου, αλλά και διδάσκαλος της νοεράς προσευχής, διάδοχος της νηπτικής παραδόσεως και πατέρας χιλιάδων τέκνων.

Το ότι ήτο εκ κοιλίας μητρός προορισμένος γι' αυτό το μεγάλο έργο, μας το διηγείται η ίδια η μητέρα του με ένα αποκαλυπτικό όραμα.

«Όταν γέννησα τον μικρόν Φραγκίσκον», λέγει, «και ήμουν ακόμα στο κρεβάτι ασαράντιστη με το μωρό δίπλα μου φασκιωμένο, είδα να ανοίγει η στέγη του σπιτιού μας και να κατεβαίνει ανάλαφρα ένας ολόλαμπρος άγγελος Κυρίου, ιεροπρεπής και ολοφώτεινος, και ήταν τόση μεγάλη η λάμψις του, που μόλις μπορούσα μετά βίας να τον αντικρύσω. Κατέβηκε λοιπόν ο άγγελος και στάθηκε

δίπλα από το μωρό. Άρχισε να το ξεσκεπάζει με σκοπό, όπως φάνηκε για να το πάρει. Αμέσως διαμαρτυρήθηκα με αγωνία λέγοντας,

- Τι πάς να κάνεις εκεί, θα μου πάρεις το μωρό;

- Τον έχουμε γραμμένο εδώ! μου απαντά και μου δείχνει έναν κατάλογο με ονόματα μοναχών. Είναι γραμμένος στο τάγμα των αγγέλων. Κατάλαβα, ηρέμησα και γαλήνεψε η ψυχή μου. Πήρε το μωρό, τον μικρό Φραγκίσκο, και στη θέση του άφησε ένα πολύτιμο κόσμημα σε σχήμα Σταυρού. Μετά συνήλθα και όλα ήσαν κανονικά.

Από τότε πίστευω», κατέληξε η μητέρα του, ότι το παιδί μου αυτό μια μέρα θα εγίνετο μοναχός, και μάλιστα βεβαιώθηκα όταν μου χάρισαν ένα χρυσάκινο Σταυρό».

Κατά λέξη αυτά από τη μητέρα του.

Το οσιότατο γέροντα Ιωσήφ τον γέννησε το νησί της Πάρου, αλλά τον αναγέννησε το Άγιον Όρος. Τον μεταμόρφωσε, τον δόξασε, τον θέωσε, ύστερα από μια φοβερή μαρτυρική ασκητική πορεία καθάρσεως από τα ψεκτά πάθη. Και παρόλο που ήτο αγνός και αμόλυντος, όπως εξήλθε, όπως βγήκε από την κολυμβήθρα του Αγίου Βαπτίσματος, εν τούτοις βασανίστηκε απ' τον πόλεμο της σαρκός, με τέτοια μανία και λύσσα από τον διάβολο, που κανένα ανθρώπινο χέρι και καμιά ανθρώπινη γλώσσα δεν μπορεί να περιγράψει.

Ο οσιότατος γέροντας, ο τότε Φραγκίσκος, παρέμεινε μέχρι της εφηβικής του ηλικίας κοντά στην οικογένειά του, και την βοηθούσε ποικιλοτρόπως. Στα δεκαοκτώ του όμως χρόνια φεύγει απ' την Πάρο και έρχεται στον Πειραιά, και γίνεται εργάτης στα μεταλλεία του Λαυρίου μέχρι της στρατεύσεώς του στο Πολεμικό Ναυτικό.

Όταν αποστρατεύτηκε ασχολήθηκε με το εμπόριον με κέντρο την Αθήνα ως μικροπωλητής. Έτσι περιερχόταν στις διάφορες εμποροπανηγύρεις για να πωλεί την πραμάτειά του με απόλυτη δικαιοσύνη.

Κάποτε βρέθηκε και στο πανηγύρι της Παναγίας της Τήνου αλλά παρέμεινε άπραγος. Πώληση σχεδόν μηδενική. Και τότε ξεπήδησε ένα μικρό παράπονο.

- Δεν με λυπάσαι Θεέ μου;

Το βράδυ όμως στον ύπνο του βλέπει κάποιον υπερφωώς λάμποντα και απαστράπτοντα να τον ερωτά.

- Ποιος είμαι Φραγκίσκε;

- Δε σε γνωρίζω Κύριε ...;

- Πώς δε με γνωρίζεις, αφού για μένα μέρα νύχτα φλογίζεται από αγάπη η καρδιά σου; Εγώ είμαι ο Σωτήρ του κόσμου. Το φώς και η ζωή. Από τώρα και στο εξής δεν θέλω να εμπορεύεσαι εδώ τα γήινα και τα ψεύτικα, αλλά να εμπορεύεσαι ψυχές. Θα πάς εκεί όπου δε βγαίνουν όσοι δεν θέλω εγώ, από κείνον το στρατό.

Ξύπνησε γεμάτος χαρά, ευτυχία, και πολύ ανάλαφρος. Ύστερα από λίγες μέρες πήγε στον Πνευματικό του και του διηγήθηκε όσα είδε και απήλαυσε στον ύπνο του, και πώς το Θεϊκό Φώς φώτισε το νου και την καρδιά του, και με ποιο παράδοξο τρόπο ξεδιάλυσε από τότε νοήματα και λογισμούς. Και ο διακριτικός πνευματικός εκείνης της εποχής του λέγει αμέσως

- Είσαι για το Άγιον Όρος.

- Και την οικογένειά μου στην Πάρο με τις τόσες υποχρεώσεις;

- Άφησέ τους. Αυτοί ξεφτούρησαν. Έβγαλαν δηλαδή φτερά. Μπορούν πλέον από μόνοι τους να τα καταφέρουν στη ζωή.

Θα έφευγε ασφαλώς ενωρίτερα, αν δεν εμποδίζετο κατά συνείδησιν από τις υποχρεώσεις που είχε, ιδίως της αποκαταστάσεως της άγαμης αδελφής του. Έτσι από τότε ήτο διαρκώς συλλογισμένος και λυπημένος.

- Πώς είσαι έτσι λυπημένος και άκεφος, τον ρώτησαν η σπιτονοικοκυρά του εκεί με τα παιδιά της.

- Πώς να είμαι; Δεν έχω όρεξη για τίποτα.

Τότε εκείνη του έδωσε το βιβλίο «Νέο Εκλόγιον» με βίους Αγίων Ασκητών, και άλλα ψυχωφελή φυλλάδια κυκλοφορούσαν εκείνη την εποχή, από τα οποία όταν τα διάβασε αισθάνθηκε πνευματική αλλοίωση, από την ενέργεια της Θείας Χάριτος. Οι βίοι των μεγάλων ασκητών έπαιξαν καθοριστικό ρόλο στην απόφασή του να μονάσει. Έτσι άρχισε σιγά σιγά να εφαρμόζει όσα διάβαζε στους βίους των οσίων ασκητών με το να νηστεύει ανά δύο ημέρες, να κάμει τον στυλίτη, και να ασκητεύει πάνω στα δένδρα, στα χιονισμένα βουνά της Πεντέλης. Έκαμε δε και προσκυνηματικά ταξίδια, για να τονωθεί η πίστις του και να ευλογηθεί η μελλοντική του αποταγή του στο Άγιον Όρος.

Η ψυχική του ωφέλεια ήταν πολύ μεγάλη όταν επισκεύτηκε τον Άγιο Γεράσιμο στην

Κεφαλονιά. Εκεί, από άκρα ταπείνωση, προσποιείται τον δαιμονισμένον. Και έτσι τον συγκαταλέγουν μεταξύ των ενεργουμένων υπό των ακαθάρτων πνευμάτων. Προς όλους αυτούς κάθε μέρα, πρωί και απόγευμα, ο εφημέριος της μονής, διάβαζε τους εξορκισμούς του Μεγάλου Βασιλείου. Ο Φραγκίσκος, που ράγιζε η καρδιά του από τη συμπόνοια, τους προέτρεπε να κάμουν όλοι μαζί μεγάλες στρωτές μετάνοιες φωνάζοντας «Κύριε ελέησον, Κύριε ελέησον, Κύριε ελέησον» ή «Άγιε Γεράσιμε βοήθησε μας, σώσε μας» και άλλα πολλά. Οι δαιμονισμένοι όμως αντί για τις στρωτές μετάνοιες, ξάπλωναν κάτω, και με μια χαρακτηριστική κίνηση τίναζαν το αριστερό τους πόδι προς τα πίσω, φανερώνοντας έτσι την δαιμονική τους ανυποταξία και την πλαστή μετάνοια.

Βλέποντας ο Φραγκίσκος τις διαβολικές τους αναποδιές, τους φώναξε λέγοντας,

- Τι είναι αυτά που κάνετε; Δεν γίνονται έτσι οι μετάνοιες..

- Αυτές είναι μετάνοιες με ουρά. Και με το τίναγμα του ποδιού μας, τις στέλνουμε στο δικό μας αρχηγό, απάντησαν.

Άρα λοιπόν, κάνει και ο δαίμονας τις δικές του μετάνοιες. Έφριξε ο καημένος ο Φραγκίσκος ακούγοντας αυτά, και άλλα παρόμοια μαζί με τις βλαστήμιες τους, κατενόησε και πόνεσε για το φοβερό δράμα των δυστυχισμένων αυτών υπάρξεων, και τους περιέβαλε με περισσότερη αγάπη.

Όταν ξαναήλθε ο εφημέριος και διάβασε τους εξορκισμούς, είδε τη διαφορά που είχε ο Φραγκίσκος από το σύνολο των δαιμονισμένων, και αμέσως έδωσε εντολή στους επιτρόπους να τον απομακρύνουν από κοντά τους διότι ήτο υγιέστατος.

Ο Φραγκίσκος όμως κινήθηκε από πολλή αγάπη και ευσπλαχνία προς τα δυστυχισμένα αυτά πλάσματα που εβασανίζοντο από λεγεώνες δαιμόνων, η θεική όμως αυτή συμπαράστασις, κινήθηκε αυθόρμητα και μέσα από την καρδιά του, μέσα από τα σπλάχνα του, και είχε τέτοιο βάθος ταπεινώσεως, που δεν θα μπορούσαμε ποτέ εμείς να το καταλάβουμε με τα νερόβραστα μυαλά που διαθέτουμε.

Εν τω μεταξύ επέστρεψε στον Πειραιά, και συνέχισε μαζί με τις μικροδουλειές, να ασκείται στη νηστεία με ένα λουκούμι, ή και μισό την ημέρα, και με ολονύχτιες αγρυπνίες, πάνω στα δένδρα ή σε τρύπες, στα βουνά της Πεντέλης, χειμώνα καλοκαίρι.

Την τελική του απόφαση για το Άγιον Όρος, την πήρε ύστερα από το ακόλουθο όραμα.

Ένα βράδυ, γράφει, είδα στον ύπνο μου ότι περνούσα από τα βασιλικά ανάκτορα, και αμέσως μ' άρπαξαν δυο αξιωματικοί της ανακτορικής φρουράς, και με ανέβασαν στο παλάτι. Δεν κατάλαβα τον λόγο, γι' αυτό και διαμαρτυρήθηκα. Τότε μου αποκρίθηκαν με καλοσύνη, να μη φοβάμαι. Αλλά να ανέβω διότι είναι αυτό το θέλημα του Βασιλέως. Ανεβήκαμε λοιπόν σε ένα υπέροχο ανάκτορο, ανώτερο από κάθε τι επίγειο. Μου φόρεσαν μια ολόλευκη ωραιότατη και πολύτιμη στολή και μου είπαν:

- Από δω και μπρός θα υπηρετείς εδώ.

Και μετά με πήγαν να προσκυνήσω τον Βασιλιά. Ξύπνησα αμέσως. Και αυτά που είδα και άκουσα χαραχτήκαν πολύ βαθιά μέσα στην καρδιά μου. Και δεν μπορούσα να σκεφτώ ή να κάνω τίποτε άλλο. Σταμάτησα τις εργασίες μου και έμεινα σκεπτικός. Άκουγα ζωντανά μέσα μου να επαναλαμβάνεται διαρκώς η εντολή. «Από τώρα και εμπρός θα υπηρετείς εδώ». Όλη μου η κατάσταση εσωτερικά και εξωτερικά άλλαξε. Μέρα νύχτα με κατέτρωγαν τα σπλάχνα μου, το μυαλό και την καρδιά μου η θεϊκή εντολή «από τώρα και εμπρός θα υπηρετείς εδώ».

Επιτέλους έφτασε η ώρα. Σε μια ώριμη ηλικία μεταξύ εικοσιτριών και ειστεσιτεσσάρων ετών, άλλοι λεν και εικοσιπέντε, αποφασίζει οριστικά για να φύγει για το Άγιον Όρος. Αυτό συνέβη με τα 1920 με '22.

Προηγουμένως φρόντισε να αποκαταστήσει την αδελφή του, μοίρασε τη μικρή περιουσία που είχε κάμει σε διάφορες ελεημοσύνες, και γεμάτος φλόγα για μια ζωή αγγελική και άυλη, φτάνει στο περιβόλι της Παναγίας, για να ζήσει την τελειοτάτη μοναχική ζωή. Μια ζωή όπως την είχε διαβάσει όμως στα βιβλία με τους βίους των οσίων ασκητών, πούχαν μονόδρομο την άυλη πορεία τους μέσα στον Αθωνικό Παράδεισο τρώγοντας όπως πίστευε μια φορά την εβδομάδα και αυτό μόνο λάχανο. Η δική του όμως μοναχική ζωή, ήταν μια ζωή συνεχούς προσευχής, σκληρών ασκήσεων και κακοπαθειών, με ελάχιστον ύπνον και ποτέ στο κρεβάτι. Και τρώγοντας πάντοτε μία φορά ανά δύο μέρες. Και αυτό είναι αλήθεια, όπως θα το δούμε και παρακάτω.

Πρωτοσταθμεύει στις Καρυές για λίγες ημέρες, κοντά σε κάποιον μοναχόν Ονούφριον, τον οποίον είχε γνωρίσει στον Πειραιά. Από κει φεύγει, και μ' έναν τουρβά, ένα ταγάρι στον ώμο, κατευθύνεται προς την έρημο φωνάζοντας το όνομα του Ιησού Χριστού. "Κύριε Ιησού Χριστέ ελέησόν με", "Κύριε Ιησού Χριστέ ελέησόν με". Άρχισε να περιέρχεται τις ιερές μονές, τα ασηκητήρια, τα Κατουνάκια, τα Καυσοκαλύβια, τα φρικτά Καρούλια και τας ερήμους για να βρει αυστηρούς ασκητάς, λίαν εγκρατείς και νηστευτάς, που να ήσαν πνευματοφόροι και θεοφόροι,

για να του διδάξουν πράξιν και θεωρίαν, όχι μόνο της ουρανοφόρου πνευματικής ζωής, αλλά και την νοεράν προσευχήν.

Όταν ήτο ακόμη στον κόσμο, έτρωγε κάθε δύο μέρες και πάντοτε την ενάτην, πότε μ' ένα λουκούμι όπως προείπα, και πότε με λίγο παξιμάδι. Τα βουνά της Πεντέλης και τα σπήλαια, γράφει ο ίδιος σε μια του επιστολή, έγνωσάν με ως νυκτοκόρακα, πεινώντα και κλαίοντα και ζητούντα σωθείναι. Δοκιμάζοντας εάν μπορεί να υποφέρει, τους πόνους της σκληράς ασκήσεως τους οποίους και θα υποστεί ως μοναχός πλέον στο Άγιον Όρος. Και αφού γυμνάστηκε και σκληραγωρήθηκε δύο τρία χρόνια, προσευχόμενος με όσες προσευχές έμαθε και κυρίως με την προφορική ευχή, και με πλήθος από δάκρυα, ζητούσε ο Θεός να τον συγχωρέσει που έτρωγε μία φορά ανά δύο μέρες, και όχι το μια φορά εβδομαδιαίως ανά Κυριακή, όπως περιλαμβάνονται, στους βίους των περισσοτέρων αγίων που είχε διαβάσει. Παρόλο που έφαξε, με πολλή επιμέλεια και αγωνία, δε βρήκε μοναχούς ασκητάς και ερημίτας, παρά μόνον το άπαξ εσθίειν, το να τρώγουν δηλαδή μια φορά την ημέρα. Τα δάκρυα και ο πόνος της ψυχής του, μαζί με τις γοερές κραυγές του, ήσαν τόσο πονετικές, που ράγιζαν βράχια και βουνά. Μόνον τα δικά μας κοσμικά μυαλά δεν μπορούν να τα καταλάβουν όλα αυτά. Τα μεγάλα χαρίσματα και οι ουράνιες δωρεές, μαζί με την αδιάλειπτη καρδιακή νοερά προσευχή, δεν πλημμυρίζουν ποτέ την ψυχή αν ο χριστιανός δεν χύσει αίμα για να καθαριστεί από τα πάθη του και να φωτιστεί ο νους του. Οι σπηλιές και τα ασηκνήρια ολοκλήρου του Άθωνος, τον υποδέχονται ως επισκέπτην, αδιαλείπτως προσευχόμενον με την ευχή την προφορική, "Κύριε Ιησού Χριστέ ελέησόν με", επαναλαμβάνω μόνον προφορικά, διότι δεν εγνώριζε ακόμα να την λέγει με τον νουν και νοερά. Έφαχνε, έφαχνε, έφαχνε, για να βρει πνευματικόν οδηγόν για να τον διδάξει πρώτα την κάθαρση απ' τα πάθη και ύστερα ουράνια θεωρία και πράξη.

Επιτέλους, ύστερα από δύο χρόνια φοβερών ταλαιπωριών, και κολυμβήθρας δακρύων, του χάρισε ο Θεός και η Παναγία μας, εντελώς απροσδόκητα, την νοερά καρδιακή προσευχή. Ο οσιότατος, ο τότε Φραγκίσκος, υπήρξε θεοδίδακτος όπως και ο Άγιος Συμεών ο Νέος Θεολόγος.

Να πώς το περιγράφει ο ίδιος:

- Είχα συνήθεια κάθε απόγευμα, δύο τρεις ώρες μέσα στην έρημο, όπου μόνο θηρία υπάρχουν, καθόμουν και απαρηγόρητα έκλαιγα, ώσπου εγένετο λάσπη το χώμα από τα δάκρυα. Και με το στόμα έλεγα την ευχή. Δεν εγνώριζα με το νού να την λέγω αλλά παρακαλούσα την Παναγία μας και τον Κύριο, να μου δώσουν την χάρη να την λέγω νοερώς την ευχή, καθώς γράφουν εις την φιλοκαλίαν οι Άγιοι. Καθότι διαβάζοντας εννοούσαν, ότι κάτι υπάρχει, αλλά εγώ δεν το είχα. Και μια μέρα, μ'

έτυχαν πολλοί πειρασμοί. Και όλη την ημέρα φώναζα με μεγάλο μεγάλο πόνο. Και πλέον το βράδυ, δύνοντος του ηλίου κατέπαυσα, νηστικός, μπαΐλντισμένος από τα δάκρυα και τον πόνο. Εκοίταζα την εκκλησία της Μεταμορφώσεως στην κορυφή του Άθωνος, και παρακαλούσα τον Κύριο μαραμένος και καταπληγμένος. Και από εκεί μου φάνηκε ότι ήρθε μια βιαία πνοή και γέμισε η ψυχή μου άρρητον ευωδία. Και ευθύς αμέσως άρχισε η καρδιά μου σα ρολόγι να λέγει νοερώς την ευχή. Ηγέρθην λοιπόν πλήρης χάριτος και απείρου χαράς, και εμβήκα εις το σπήλαιον, και κύψας τη σιαγόνα μου εις το στήθος, άρχισα να λέγω νοερώς την ευχήν. Και μόλις είπον ολίγας φορές την ευχήν ευθύς ηρπάγην εις θεωρίαν. Και ενώ ήμουν μέσα στο σπήλαιον με φραγμένη τη θύρα του, βρέθηκα έξω στον ουρανό, σ' ένα θαυμάσιο μέρος εν άκρα ειρήνη και γαλήνη ψυχής. Τετελειωμένη ανάπαυσις. Και τούτο μόνον διενουούμην. Θεέ μου ας μη γυρίσω στον κόσμο, στην πληγωμένη ζωή, αλλά ας μείνω 'δώ για πάντα. Όπως είπαν και οι μαθηταί στην Μεταμόρφωση, «καλόν εστίν ημάς ώδε είναι».

Κατόπιν, αφού με ανέπαυσεν όσον ο Κύριος ήθελε, τότε ήρθα και πάλι στον εαυτό μου και βρέθηκα στο σπήλαιο. Έκτοτε δεν έπαυσε μέσα μου να λέγεται νοερώς η ευχή.

Όλα αυτά που μας περιγράφει ο Άγιος γέροντας Ιωσήφ, τότε ακόμα Φραγκίσκος, επραγματοποιήθησαν τα δύο πρώτα χρόνια των αγώνων στο Άγιον Όρος, και μάλιστα στην ησυχαστική περιοχή της Βίγλας, και γύρω από τη σπηλιά του Αγίου Αθανασίου του Αθωνίτου.

Παρόλον που ήτο πλέον θεοδίδακτος, εν τούτοις τον ασκητικό του αιματηρό αγώνα, και ιδιαιτέρως την νοεράν προσευχήν, δεν την εγκατέλειψε ποτέ. Την κράτησε μέχρι και της τελευταίας του πνοής. Ο τρόπος με τον οποίο ηγωνίζετο κάθε βράδυ έξι με οκτώ ώρες, τη νοερά καρδιακή προσευχή, ήταν μια έμπρακτη εφαρμογή της όλης νηπτικής διδασκαλίας του Αγίου Γρηγορίου του Παλαμά.

Από τις προσωπικές μαρτυρίες του γέροντός μου Εφραίμ του Φιλοθείτου, αλλά και από τις μαρτυρίες των άλλων γερόντων και υποτακτικών του προς εμένα, τα πρώτα χρόνια που πήγαινα στο Άγιον Όρος, καταμαρτυρούνται δύο πράγματα.

Πρώτον. Κατά κύματα και πλουσιοπαρόχως, πλημμύριζε η Θεία Χάρις την ψυχή του, και ο νους του ηρπάζετο σχεδόν κάθε μέρα εις ουράνιον θεωρίαν, και

Δεύτερο, ότι ήτο κάτοχος, ή καλύτερα, μέτοχος του ακτίστου φωτός, θεομένος πλέον, μέτοχος της αρρήτου δόξης του Αγίου Θεού, και άριστος διδάσκαλος της νοεράς προσευχής.

Όλη του η ζωή υπήρξε ένα πνευματικό συναξάρι, που μας θυμίζει και που

ταυτίζεται με τους παλιούς αγίους ασκητάς της ερήμου. Ήτο βιαστής σε αφάνταστο βαθμό, ιδίως στην αγρυπνία των έξι με οκτώ ωρών, βυθίζοντας το νού του στην καρδιά και μη επιτρέποντος ουδένα λογισμό να τον ενοχλήσει. Κανέναν λογισμόν, κανέναν, κανέναν. Ποτάμι ο ιδρώτας. Φρικτή οι πόνοι από την ακινησία. Πλημμύρες τα δάκρυά του. Αλύπητο το ξύλο στον πόλεμο κατά της σαρκός.

Απέκτησε όμως και τόσο πολλή ψυχοσωματική καθαρότητα, που είχε ως παράδειγμα την Παναγία.

Έγραφε σε μια του επιστολή. «Δεν μπορώ να σας περιγράψω, πόσον αρέσκει η Παναγία μας την σωφροσύνη, την αγνότητα, και την καθαρότητα, επειδή Αυτή είναι η μόνη Αγνή Παρθένος, δι' αυτό και όλους τοιούτους θέλει και αγαπά».

Κατέστη στην εποχή του, ο πλέον έμπειρος οδηγός στην καλλιέργεια της νοεράς προσευχής, διακριτικός και απλανής οδηγός της πνευματικής ζωής, όχι μόνον των μοναχών, αλλά και των πιστών χριστιανών μέσα στον κόσμο, διότι είχε αλληλογραφία και με μοναχούς και μοναχές μεσ' στον κόσμο, αλλά και με πολλούς λαϊκούς κοσμικούς, όπως επίσης είχε αλληλογραφία με τη Γερμανία, με την Γαλλία, με την Αμερική.

Όσο ζούσε ο πατήρ Δανιήλ των Κατουνακίων, τον είχε και ως πνευματικόν. Αργότερα εξομολογείτο στον ησυχαστή πατέρα Ευθύμιο, και ακόμη αργότερα τον πατέρα Κοδράτο τον Κωνσταμονίτη.

Αφού παρέλαβε από τον ίδιο τον Κύριόν μας, την καρδιακή ευχή, στο δεύτερο χρόνο των σκληρών ασκητικών αγώνων, συνδέεται με τον πατέρα Αρσένιο, που γίνεται αχώριστος σύντροφος και συνασκητής, μέχρι το τέλος της ζωής του. Σαράντα χρόνια αγωνίστηκαν μαζί, αδελφικά.

Σαν πιο γερός στην κράση ο πατήρ Αρσένιος, ήταν το σώμα, και σαν γίγαντας του πνεύματος, ο οσιότατος γέροντας Ιωσήφ, ήταν η ψυχή. Το πνεύμα. Οι δυό μαζί ένας άνθρωπος. Με τις διακριτικές συμβουλές του γέροντος Δανιήλ του Κατουνακιώτου, υπετάχθησαν σε ένα αγαθότατο γεροντάκι, τον πατέρα Εφραίμ τον Βαρελά, που είχε την καλύβα του Ευαγγελισμού της Θεοτόκου στα Κατουνάκια.

Η υποταγή τους αυτή, έδωσε την σφραγίδα της ευλογίας της υπακοής, και έτσι απέκτησαν το πνευματικό δικαίωμα της διαδοχής. Το 1924, ο νέος γέροντας Εφραίμ ο Βαρελάς, έκυρε μικρόσχημο μοναχό τον Φραγκίσκο, με τ' όνομα Ιωσήφ, στη σπηλιά του Αγίου Αθανασίου του Αθωνίτου, με εφημέριο τον πνευματικό παπά Ευθύμιο που ησύχαζε εκεί κοντά.

Λίγο πριν κοιμηθεί ο γέροντας Εφραίμ ο Βαρελάς, για λόγους περισσοτέρας

ησυχίας, μεταφέρθηκαν στα πλέον ησυχαστικά και ασκητικά μέρη της σκήτης του Αγίου Βασιλείου. Εκεί μετά την κοίμηση του γέροντος Εφραίμ του Βαρελά, ο νέος μοναχός Ιωσήφ, και γέροντας πλέον άρχισε μια αυστηροτάτη και υπέρμετρη άσκηση νηστείας, πτωχείας, ακτημοσύνης, κακοπαθείας, τα οποία συνδυάζονταν πάντοτε με την άσκηση της νοεράς προσευχής. Έντονοι αγώνες με τα σαρκικά πάθη και με τους δαίμονες, σώμα με σώμα, αλλά και μεγάλες αντιλήψεις της Θείας Χάριτος συνέβησαν κατά την περίοδο της παραμονής των στον Άγιο Βασίλειο.

Πέρασαν πολλοί, διότι είχε ακουστεί η φήμη του ως μεγάλου ασκητού. Δεν μπόρεσαν όμως να παραμείνουν γιατί ήτο πολύ αυστηρός και απαιτητικός. Για πολλά χρόνια από την έρημο του Αγίου Βασιλείου πήγαιναν από σπηλιά σε σπηλιά, όλες τις ησυχαστικές περιοχές της Αθωνικής γης, για να βρουν και συναντήσουν πεπειραμένους παλαιούς γεροντάδες, αγίους, ευλαβείς, ταπεινούς, και γνησίους ασκητάς για να τους διδάξουν και μεταδώσουν πράξιν και θεωρίαν της πνευματικής αγγελικής ζωής. Ακόρεστα διψούσαν για τελείωση και θέωση, για να μορφωθεί ο Χριστός μέσα στις καρδιές τους.

Το χειμώνα; Το χειμώνα παρέμεναν στα πάμπτωχα από ντενεκέδες κελιά τους, λιώνοντας το χιόνι για να το πίνουν ως νερό, και κάνοντας όλη τη νύχτα χιλιάδες μετάνοιες, για να μην παγώσουν από το φοβερό ψύχος εάν παρέμεναν για πολλή ώρα ακίνητοι. Ο Άγιος γέροντας Ιωσήφ άσκησε στο έπακρο τη νηστεία, την αγρυπνία και την νοερά προσευχή. Κατά την περίοδο της μεγάλης Σαρακοστής, έτρωγε μία φορά την ημέρα ογδόντα γραμμάρια αλεύρι, που το έβραζε με λίγο νερό και αλάτι. Τις υπόλοιπες ημέρες του χρόνου, ένα μικρό κονσερβοκούτι αποτελούσε την ημερήσια μεζούρα για την ποσότητα του φαγητού του, - το ελάχιστο αυτό φαγητό εκτός από το Σαββατοκύριακο ήταν αλάδωτο για τριάντα χρόνια μέχρι που συγκροτήθηκε η τελευταία του συνοδεία. Τα πρώτα οκτώ χρόνια της ασκήσεώς του δεν κοιμήθηκε στο κρεβάτι. Πάνω σ' ένα σκαμνί τον έπαιρνε λίγο ο ύπνος. Αγρυπνούσε απ' τη δύση μέχρι την αυγή του ηλίου, ως το τέλος της ζωής του. Ήτο άτεκτος στον εαυτό του. Σκληρότατος. Δεν έδειχνε καμιά συγκατάβαση ως προς το πρόγραμμα της νηστείας και της αγρυπνίας, και ας ήταν άρρωστος, και ας ήταν Πάσχα. Αυτά τα οχτώ χρόνια βίαζε τον εαυτόν του, σε σκληρή αγρυπνία, μόνο με την ευχή, από έξι ως οκτώ ώρες, φωνάζοντας και πιέζοντας το νου του μέσα στην καρδιά, και φωνάζοντας και λέγοντας "Κύριε Ιησού Χριστέ ελέησόν με". Και να οι θεωρίες, και να οι αποκαλύψεις, και να οι θεϊκές αντιλήψεις και τα απόρρητα μυστήρια του Θεού. Ο αγιασμός, η τελείωσις και η θέωσις χριστιανοί μου πληρώνονται με αίμα. Με σκληρές στερήσεις και ασκήσεις. Δεν είναι λουκούμια και στραγαλάκια που τα παίρνουμε στο χαρτί. Τα λέμε όλα αυτά για να ξυπνήσουμε λίγο από τη νάρκη της αμαρτίας και να αρχίσουμε και μεις σιγά σιγά, και κάθε μέρα να λέμε προφορικά την ευχούλα

“Κύριε Ιησού Χριστέ ελέησόν με” χωρίς να παραλείπουμε και τις υπόλοιπες χριστιανικές μας ή οικογενειακές μας υποχρεώσεις.

Ο οσιότατος γέροντας Ιωσήφ επινοούσε τρόπους κακοπαθείας για τον εαυτόν του που φαίνονται απίστευτα πράγματα για τη γενιά μας, διότι φοβόταν όπως έλεγε τον μεγαλύτερο εχθρό που λέγεται αμέλεια, που λέγεται ακηδεΐα, που λέγεται πνευματική τεμπελιά, που λέγεται αναβολή.

Γι’ αυτό τον αυστηρό τρόπο και τυπικό της ασκήσεως που είχε, κατηγορήθηκε από κάποιους ως πλανεμένος. Πρόκειται για τον πόλεμο που έχουν οι αμελείς μοναχοί, προς τους επιμελείς και βιαστές. Έτσι είχε κατηγορηθεί και ο Άγιος Σιλουανός ο Αθωνίτης, από τους συμμοναστάς του ως πλανεμένος και καταραμένος άγιος. Ο γέροντας όμως Ιωσήφ ήταν άνθρωπος της αρετής. Ποθούσε και εργαζόταν την αρετή, με όλη του την προαίρεση και καρδιά επιδιώκοντας την τελειότητα, την ταπείνωση και την ψυχοσωματική καθαρότητα. Αγωνίστηκε πολύ σκληρά, γι’ αυτό και έλαβε σε τέλειο βαθμό το χάρισμα της αγνότητας. Αξιώθηκε δε να κοινωνήσει και ουράνια τροφή από άγγελον Κυρίου - αλλά αυτό θα το πούμε άλλη φορά. Αλλά και μείς που ζούμε μέσα στον κόσμο, με τα τόσα βάσανα, τις θλίψεις, τις στεναχώριες και τους πειρασμούς που έχουμε στη ζωή, μπορούμε με την βοήθεια της αδιαλείπτου προφορικής ευχής - “Κύριε Ιησού Χριστέ” λέμε - “Κύριε Ιησού Χριστέ ελέησόν με”, στο κατά δύναμιν, όσο μπορούμε, αυτό θα πει στο κατά δύναμιν, με την ακριβή τήρηση των Ευαγγελικών εντολών, και με την καλλιέργεια των αντιστοιχών αρετών, και με την συμμετοχή μας στην λειτουργική ζωή της Θείας Ευχαριστίας και της Ιεράς Εξομολογήσεως, να προοδεύουμε πνευματικά με την κάθαρση απ’ τα πάθη μας. Η κάθαρσις βοηθείται από την καθαρή αυτομεμψία, η αυτομεμψία πάλι βοηθείται από την μνήμη του θανάτου και τη μνήμη της Δικαίας Κρίσεως του Χριστού, όπου ο καθένας από μας θα δώσει λόγο για τις πράξεις του. Η μνήμη του θανάτου ως βιωματική κατάσταση, είναι φραγμός για την εκουσία τουλάχιστον αμαρτία, οπότε ακολουθούν το πένθος, τα δάκρυα και η παρακλητική προσευχή, και στο μέτρον του δυνατού το “Κύριε Ιησού Χριστέ ελέησόν με”.

Ένα πράγμα πίστευε και ήταν πράξις γι’ αυτόν: «Ότι σε κάθε ενθύμηση του Θεού εάν δεν τρέχουν από τα μάτια σου δάκρυα, αυτό σημαίνει ότι υποβόσκει ή η άγνοια, ή η υπερηφάνεια, ή η σκληρότητα της καρδιάς σου». Αυτά έλεγε και πίστευε.

Ο γέροντας Ιωσήφ αν και ήταν άμοιρος στην κατά κόσμον παιδεία διότι μόλις είχε βγάλει την Δευτέρα Δημοτικού, αγαπούσε όμως υπερβολικά την μελέτη και την ανάγνωση ιδίως της Αγίας Γραφής και των Πατερικών κειμένων, συνιστούσε να έχουμε πάντοτε μαζί μας ένα μικρό Ευαγγέλιο και όταν βρίσκουμε ευκαιρία να

διαβάζουμε μια μικρή περικοπή. Το Ευαγγέλιο με τη μελέτη του, έλεγε, σου χαρίζει φως και σου δίνει δύναμη για να τηρείς τις εντολές. Αλλά και το πιο σπουδαίο. Σου αναπληρώνει την αγάπη και πυρπολεί την καρδιά σου στο να θέλεις να μιμηθείς τον Χριστό. Επίσης είχε απόλυτη την πίστη, ότι με την καλλιέργεια της νοεράς προσευχής ο αγωνιζόμενος μοναχός λαμβάνει και το χάρισμα της διακρίσεως λογισμών και πνευμάτων. Για την διάκριση ομιλούσε πάντοτε με θαυμασμό και την χαρακτήριζε ως το πλέον άριστον μέσον βοήθειας στη συνεχή μάχη των αοράτων πολέμων, για κάθε μοναχό και ασκητή, και ιδιαιτέρως η διάκρισις να είναι το θεόθεν χάρισμα, στους πνευματικούς εξομολόγους, και μέσα στο Άγιον Όρος αλλά και μέσα στον κόσμο. Η διάκρισις έλεγε είναι απαραίτητη ακόμα και στις αρετές για τον τρόπον και τον χρόνον που πρέπει να καλλιεργούνται. Είναι το αλάτι όλων των αρετών. Όπως γνωρίζει κανείς το επάγγελμά του και την τέχνη του, ανάλογη λοιπόν και ήταν η δική του βιωματική εμπειρία στην νοερά προσευχή. Επαναλαμβάνω επί οκτώ ώρες κάθε βράδυ ευχή. Και δεν επέτρεπε το μυαλό του, το νου του, να βγει από την καρδιά του, και δεν επέτρεπε να δεχθεί ούτε έναν λογισμό. Ξύλο αλύπητο, μέχρι που πέτυχε αυτό που ήθελε, τη θέωση. Η ένωσις του νου με την καρδιά είναι όχι μόνον προσφιλής αλλά επιθυμητή κατάστασις σ' αυτούς που ασκούνται στην νοερά ησυχία και προσευχή. Όταν ο νους ενωθεί με την καρδιά, αμέσως διώκεται κάθε πνευματικό σκοτάδι που κυριεύει και βασανίζει την ψυχή μας και το νου μας. Όλος ο άνθρωπος ψυχοσωματικά αλλοιώνεται από την γλυκύτητα του Αγίου Πνεύματος. Ο νους καθαρίζεται και γίνεται όλο φως. Οι αισθήσεις αποκτούν απόλυτη ειρήνη και η ψυχή πλημμυρίζει από ανεκλάλητη χαρά.

Η κεχαριτωμένη του συμβουλή προς όλους, μοναχούς και λαϊκούς, ήταν η εξής: «Όποιος θέλει ας δοκιμάσει, να δοκιμάσει να λέγει την ευχή "Κύριε Ιησού Χριστέ ελέησόν με" έστω και προφορικά. Και όταν χρονίσει η ενέργεια της ευχής, τότε μέσα σου θα ζήσεις τον Παράδεισο. Θα ελευθερωθείς από τα πάθη, θα γίνεις άλλος άνθρωπος, έστω και αν ακόμα είσαι χριστιανός και αγωνίζεσαι μέσα στον κόσμο». Ανάλογα λοιπόν με τον κόπο και την καθαρότητα του χριστιανού που θα έχει, και την ταπείνωση που θα καλλιεργεί, θα γευθεί πολύτιμους καρπούς από την κατά δύναμιν νοεράν καρδιακήν προσευχήν. Η δοκιμή όμως θα γίνει με τις οδηγίες ενός οδηγού, απλανούς και καθαρού.

Αν πάλι αυτός ο εργάτης της καρδιακής προσευχής ζει στην έρημο ως αναχωρητής, ω, τότε, δεν περιγράφονται τα ουράνια χαρίσματα της ευχής. Συνιστούσε την νοερά καρδιακή προσευχή στην αρχή προφορικά, το τονίσαμε και στα προηγούμενα πέντε βραδινά μας κηρύγματα, ύστερα εσωτερικά με τον ενδιαθέτο λόγο, με το νου να προσέχει την ευχή χωρίς να μετεωρείται. Χωρίς να φαντάζεται τίποτα. Χωρίς να ενοχλείται από καμιά σκέψη. Μέχρις ότου ο νους, από την πολλή αγάπη, σαν άλλο χταπόδι, αρπάξει με τα πλοκάμια του, την ευχή,

την εγκλωβίσει μέσα στο είναι του, και στην συνέχεια πυρπολούμενος από θεϊκό έρωτα κατεβάσει την ευχή στην καρδιά. Και τότε η καρδιά εν Αγίω Πνεύματι, λέγει αυτή την ευχή “Κύριε Ιησού Χριστέ ελέησόν με” από μόνη της. Η καρδιά ομιλεί και τότε μας παρηγορεί, μας μεταμορφώνει, μας εξαγιάζει, μας χαρίζει πλούσια τα θεϊκά δώρα της, και τους θεϊκούς καρπούς της, και με στεναγμούς αλαλήτους κράζει «Αββά ο Πατήρ, είσαι ο Πατέρας μου, ο Θεός μου, ο Σωτήρας μου». Αυτό το τελειότατο στάδιο της θεώσεως που έχει και την θεοπτία του ακτίστου φωτός, κατ’ αρχάς μέσα στον άνθρωπο και ύστερα προς τα έξω, είναι μια παρηγοριά για μας τους Ορθοδόξους Χριστιανούς που ζούμε μέσα στον κόσμο και παλεύουμε τόσο πολύ με τα πάθη μας. Πρώτον διότι είναι κατορθωτή αυτή η καρδιακή προσευχή, και δεύτερον διότι με τις οσιακές ευχές τους οι άγιοι αυτοί στηρίζουν και μας αλλά και ολόκληρη την οικουμένην και τέλος δοξάζουν και τον Πανάγιον Θεόν. Στήριζε πολύ την ελπίδα του εις την Παναγία, και όταν για λίγο του ήρχετο μια μικρή έτσι όπως πήγαινε να τον πλησιάσει ως το πούμε έτσι, απελπισία ή απόγνωση, εκείνη εμφανιζόταν και του τόνιζε «Δεν σου είπα να έχεις την ελπίδα σου σε μένα; Γιατί αποθαρρύνεσαι; Γιατί χάνεις το θάρρος σου;»

Μια φορά στο εκκλησάκι του Τιμίου Προδρόμου, στις σπηλιές της Μικράς Αγίας Άννης, από το τέμπλο που ευρίσκετο η εικόνα της Παναγίας, του εμφανίστηκε ολόσωμη, ολοζώντανη και ολόφωτη η Θεοτόκος, την ώρα που έκανε αυτού του είδους την προσευχή, και είπε στον οσιότατο γέροντα: «Να πάρε το Χριστό απ’ την αγκαλιά μου».

Για σκεφτείτε την Παναγία τώρα, να σας πει «πάρε το Χριστό στην αγκαλιά μας». Για σκεφτείτε το λιγάκι ...; Και αυτός ντράπηκε, μαζεύτηκε, έπαθε Θεία Συστολή, και δεν έκαμε καμία κίνηση, και τότε το Θείο Βρέφος άπλωσε το χεράκι Του, και θώπευσε τρεις φορές το μέτωπο και το κεφάλι του μακαρίου οσιοτάτου γέροντος Ιωσήφ, και γέμισε η καρδιά του και το είναι του από άκτιστο φως και Θεία Παρηγορία. Αυτός που βιώνει το άκτιστο φως είναι θεολόγος. Όποιος αληθώς προσεύχεται, αυτός είναι και θεολόγος και όχι αυτός που ξέρει γράμματα και έχει γνώσεις. Και λέγει μόνο λόγια και λόγια και λόγια σαν και μένα. Η θεολογία κατά τον γέροντα Ιωσήφ, είναι καρπός της Χάριτος που κατοικεί μέσα στην καρδιά μας.

Όποιος με την άσκηση της υπακοής και της νοεράς ησυχίας αγνίσει τις αισθήσεις, ειρηνεύσει τον νουν και καθαρίσει την καρδιά του, τον επισκέπτεται η Θεία Χάρις και λαμβάνει φωτισμόν πνευματικής γνώσεως. Γίνεται όλος φως. Όλος νους. Όλος διαύγεια. Και βρύει θεολογίαν. Όπου εάν γράφουν τρεις μαζί, δεν προλαμβάνουν το ρεύμα της θεολογίας που βρύει κυματωδώς, και σκορπίζει ειρήνην και άκραν ακινησίαν παθών σε όλο το σώμα. Η παρουσία του ως γνησίου εκφραστού της νηπτικής Πατερικής Παραδόσεως στο Άγιον Όρος, δημιούργησε μεγάλο ρεύμα

προσελεύσεως στο μοναχισμό χιλιάδων νέων, που ακολούθησαν την μοναχική αγγελική πολιτεία, με αξιόλογες πνευματικές αναβάσεις.

Υπολογίζεται ότι απ' τη ρίζα του γέροντος Ιωσήφ του Ησυχαστού, προέρχονται άμεσα περισσότεροι από χίλιοι μοναχοί και μοναχές. Έξι Μονές, μία κοινοβιακή σκήτη και πολλά κελιά του Αγίου Όρους, δεκαοκτώ μοναστήρια στην υπόλοιπη Ελλάδα, έξι στην Κύπρο, δεκαέξι στις Ηνωμένες Πολιτείες, δύο στον Καναδά και ένα στην Ιταλία, ανάγουν την πνευματική τους πατρότητα στον μακάριο γέροντα Ιωσήφ τον Ησυχαστή. Επειδή το προγνώριζε αυτό ο γέροντας, οκτώ μήνες πριν κοιμηθεί, δηλαδή τον Δεκέμβριο του 1958, χώρισε τους υποτακτικούς του σε τέσσερεις συνοδείες, για να γίνουν ηγούμενοι και γεροντάδες μεγάλων κοινοβίων.

Εκείνο που κάνει εντύπωση και προκαλεί πρωτόγνωρο θαυμασμό είναι το έργο που επιτελείται από το γέροντά μου Εφραίμ, προηγούμενον της Μονής Φιλοθέου στην Αμερική και Καναδά. Επί μία δεκαετία, δωδεκαετία, πότιζε με τα νάματα της πίστεως τις διψασμένες ψυχές των χριστιανών, κυρίως με την Ιερά Εξομολόγηση και ύστερα με τις πνευματοφόρες ομιλίες του, και τούτο το Παύλειον έργο σε κάθε σπίτι και αίθουσα, και ιδιαιτέρως στους ιερούς ναούς, από πρωΐας μέχρι νυκτός χωρίς καμιά ανάπαυση. Εγκατέστησε δε σε διάφορες πολιτείες των Ηνωμένων Πολιτειών και Καναδά τους πρώτους πυρήνες από τα γυναικεία και ανδρικά Ελληνικά μοναστήρια. Τα νέα 18 μοναστικά κοινόβια καλλιεργούν το ουράνιο νέκταρ της νοεράς προσευχής, της οποίας το γλυκύτατο μέλη το γεύονται πλέον ως τρόπον ζωής οι χριστιανοί εκεί στην Αμερική. Από την Μονή του Αγίου Αντωνίου της Αριζόνας ο γέροντάς μου Εφραίμ κατευθύνει ολόκληρο το πνευματικό του έργο, ενώ συγχρόνως συρρέουν καθημερινά από όλον τον κόσμο κατά εκατοντάδες οι προσκυνηταί για να απολαύσουν πνευματικά μέσα στην έρημο μια τρισευλογημένη όαση που αναγεννά τον κόσμο ολόκληρον. Εκεί βιώνεται η Ορθοδοξία και μάλιστα μέσα στην Βαβυλωνία των αιρέσεων. Εκεί αναπτέρωνεται το Ορθόδοξο θρησκευτικό συναίσθημα. Εκεί καταμαρτυρείται το Ορθόδοξο δόγμα και η ορθή πίστις. Εκεί συνιστάται και η σωστή συμμετοχή στα πανάγια σωστικά μυστήρια και η πράξις της Ευαγγελικής ζωής όπως ασφαλώς και εδώ στην Ορθόδοξη πατρίδα μας από ευλαβείς εργάτας και ποιμένας της Εκκλησίας μας. Εκεί δημιουργείται τρόπον τινά μια καινούργια Ορθόδοξη Ελλάδα στην αχανή αυτή ήπειρο από τον γέροντά μου που ξεκίνησε το 1947 από μια σπηλιά της Μικράς Αγίας Άννης του Άθωνος, μαθητής και άξιος υποτακτικός του οσιοτάτου γέροντος Ιωσήφ του παππού Χριστιανοί μου, το 1938 ο άγιος γέροντας Ιωσήφ με τον συνασκητή του Αρσένιο παρέμειναν στην έρημο του Αγίου Βασιλείου.

Προσετέθη αργότερα και ο κατά σάρκα αδελφός του πατήρ Αθανάσιος. Το '38 μετακομίζουν στις σπηλιές της Μικράς Αγίας Άννης. Το καλοκαίρι του '47

συγκαταλέγεται στη συνοδεία ο πατήρ Ιωσήφ ο Βατοπαιδινός όπου βρίσκει τον Αρσένιο και τον πατέρα Αθανάσιο. Οι υπόλοιποι είχαν φύγει. Το φθινόπωρο του ιδίου έτους, το Σεπτέμβριο δηλαδή έρχεται ο πατήρ Εφραίμ, ο γέροντάς μου, ο μετέπειτα ηγούμενος της Ιεράς Μονής Φιλοθέου, ενώ το καλοκαίρι του '50 προστίθεται και ο πατήρ Χαράλαμπος ο μετέπειτα ηγούμενος της Ιεράς Μονής Διονυσίου.

Στο τέλος έλεγε τα εξής με πολλή χαρά:

- Αρσένιε, τώρα μπορώ με ανάπαυση να πω στον Κύριο, νυν απολύεις τον δούλον σου. Εζήσαμε μαζί τόσο σκληρά, μέχρι αίμα χύσαμε, για να βρούμε μέσα μας το Θεό. Όμως το παντοτινό παράπονό μου σε όλα τα χρόνια ήταν αυτό. Πολλοί πέρασαν από κοντά μας, ωφελήθηκαν και έφευγαν. Όμως την πνευματική μας εργασία δεν μπορούσαν να την ακολουθήσουν. Ενόμιζα ότι θα φύγω με αυτό το παράπονο. Όμως να. Φανέρωσε τώρα στα υστερνά μας, ο Θεός αυτά τα τελευταία καλογεράκια και κοντά τους να με θυμάσαι θα ακουμπήσει όλο το Άγιον Όρος. Και όχι μόνον το Άγιον Όρος αλλά και πολλά μοναστήρια στην Ελλάδα και στο εξωτερικό, με χίλιους και πλέον μοναχούς και χιλιάδες εξομολογουμένους και σεσωσμένους, Δόξα σοι ο Θεός.

Το 1953 μεταφέρονται στη Νέα Σκήτη όπου υπήρχαν καλύτερες συνθήκες διαβίωσης, αφού οι τρεις νέοι υποτακτικοί άρχισαν να έχουν σοβαρά προβλήματα υγείας. Κατά την περίοδο φαίνεται η ποιμαντική διάσταση του έργου του μακαρίου οσιοτάτου γέροντος Ιωσήφ, αφού πολλοί μοναχοί εκτός και εντός του Αγίου Όρους, ιδιαιτέρως δε οι λαϊκοί, προσέφευγαν κοντά του και τον συμβουλευόνταν ως απλανή και διακριτικό οδηγό.

Κοιμήθηκε την ημέρα της Κοιμήσεως της Θεοτόκου, κατά την αρχική του επιθυμία αλλά και υπόσχεση αυτής της ίδιας της Παναγίας, το πρωί της Παρασκευής 15 Αυγούστου 1959, μετά τη Θεία Λειτουργία, αφού κοινώνησε των Αχράντων Μυστηρίων.

Και θα κλείσω με τις τελευταίες φράσεις του:

- Η νοερά προσευχή σε μένα είναι όπως η τέχνη του καθενός, καθότι εργάζομαι αυτήν τριάνταέξι και επέκεινα χρόνια.

Τέλος και τω Θεώ Δόξα,

Αμήν.

Πηγή: http://paterikakeimena.blogspot.com/2010/11/blog-post_12.html